

QUYẾT ĐỊNH

**Phê duyệt Đề án bảo tồn, tôn tạo, phát huy giá trị
hệ thống di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh
trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2021 - 2030**

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH LẠNG SƠN

*Căn cứ Căn cứ Luật Tổ chức chính quyền địa phương ngày 19/6/2015;
Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức
chính quyền địa phương ngày 22/11/2019;*

*Căn cứ Luật Di sản văn hóa ngày 29/6/2001 và Luật Sửa đổi, bổ sung một
số điều của Luật Di sản văn hóa ngày 18/6/2009;*

*Căn cứ Nghị định số 98/2010/NĐ-CP ngày 21/9/2010 của Chính phủ quy
định chi tiết thi hành một số điều của Luật Di sản văn hóa và Luật Sửa đổi, bổ
sung một số điều của Luật Di sản văn hóa;*

*Căn cứ Nghị quyết số 25-NQ/TU ngày 31/8/2016 của Ban Thường vụ
Tỉnh ủy về bảo tồn và phát huy vốn di sản văn hóa tỉnh Lạng Sơn, giai đoạn
2016 - 2020 và những năm tiếp theo;*

*Căn cứ Kết luận số 28-KL/TU ngày 31/12/2020 của Ban Thường vụ Tỉnh
ủy về việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TU ngày 31/8/2016 của Ban
Thường vụ Tỉnh ủy về bảo tồn và phát huy vốn di sản văn hóa tỉnh Lạng Sơn,
giai đoạn 2016 - 2020 và những năm tiếp theo;*

*Theo đề nghị của Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tại Tờ trình
số 48 /TTr-SVHTTDL ngày 31/3/2021.*

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Phê duyệt kèm theo Quyết định này Đề án bảo tồn, tôn tạo, phát huy giá trị hệ thống di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2021 - 2030.

Điều 2. Chánh Văn phòng UBND tỉnh, Thủ trưởng các sở, ban, ngành, đoàn thể tỉnh, Chủ tịch UBND các huyện, thành phố và Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị, tổ chức, cá nhân liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này./.

Nơi nhận:

- Như Điều 2;
- Thường trực Tỉnh ủy;
- Thường trực HĐND tỉnh;
- Chủ tịch, các Phó Chủ tịch UBND tỉnh;
- PCVP UBND tỉnh, các Phòng:
KGVX, THNC, KT, TT TH-CB;
- Lưu: VT, KGVX(NNK).

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN

KT. CHỦ TỊCH

PHÓ CHỦ TỊCH

Dương Xuân Huyền

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH LẠNG SƠN

ĐỀ ÁN

**BẢO TỒN, TÔN TẠO, PHÁT HUY GIÁ TRỊ HỆ THỐNG
DI TÍCH LỊCH SỬ - VĂN HÓA VÀ DANH LAM THẮNG CẢNH
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LẠNG SƠN GIAI ĐOẠN 2021-2030**

*(Phê duyệt theo Quyết định số 855 /QĐ-UBND ngày 22 tháng 4 năm 2021
của UBND tỉnh Lạng Sơn)*

MỤC LỤC MỞ ĐẦU

1. Sự cần thiết xây dựng Đề án	1
2. Căn cứ xây dựng Đề án	2
2.1. Căn cứ pháp lý	2
2.2. Căn cứ khoa học	4
2.3. Căn cứ thực tiễn	4
3. Mục tiêu của đề án	4
3.1. Mục tiêu chung	4
3.2. Mục tiêu cụ thể	4
4. Đối tượng, phạm vi của đề án	5
4.1. Đối tượng	5
4.2. Phạm vi nghiên cứu	5
5. Cách tiếp cận của Đề án	5
Phần thứ nhất	
ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG HỆ THỐNG DI TÍCH LỊCH SỬ, VĂN HÓA VÀ DANH LAM THẮNG CẢNH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LẠNG SƠN	7
I. TỔNG QUAN VỀ TỈNH LẠNG SƠN	7
1. Đặc điểm tự nhiên, văn hóa, xã hội tỉnh Lạng Sơn	7
2. Đặc điểm lịch sử, văn hóa	8
3. Khái quát về hệ thống di tích trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn	9
II. HIỆN TRẠNG HỆ THỐNG DI TÍCH	10
1. Số lượng, địa bàn phân bố và loại hình di tích	10
1.1. Số lượng và địa bàn phân bố	10
1.2. Loại hình di tích	11
2. Tình trạng xếp hạng di tích	15
3. Tình trạng kỹ thuật và bảo tồn yếu tố gốc của hệ thống di tích	16
3.1. Tình trạng kỹ thuật của các di tích đình, chùa, đền/miếu/ghè	16
3.2. Tình trạng bảo tồn yếu tố gốc	17
III. ĐÁNH GIÁ CÁC GIÁ TRỊ CỦA HỆ THỐNG DI TÍCH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LẠNG SƠN	18
1. Giá trị lịch sử - văn hóa	18
1.1. Niên đại di tích	18
1.2. Hệ thống hiện vật có giá trị	24
1.3. Đối tượng thờ tự và các giá trị văn hóa phi vật thể	25
2. Giá trị kiến trúc nghệ thuật	26
2.1. Giá trị về cảnh quan di tích	26
2.2. Bố cục mặt bằng tổng thể	28
2.3. Kết cấu kiến trúc	30
3. Giá trị nghệ thuật điêu khắc, trang trí trên kiến trúc	32
4. Giá trị về nghiên cứu khoa học	33
IV. ĐẶC ĐIỂM, TÌNH HÌNH, THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ, BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI TÍCH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LẠNG SƠN	33
1. Về công tác quản lý di tích	33

2. Về công tác kiểm kê, phân loại, xếp hạng di tích	36
3. Về công tác quy hoạch, khoanh vùng bảo vệ, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất và thực trạng xâm hại di tích	36
3.1. Công tác quy hoạch, khoanh vùng bảo vệ, cấp quyền sử dụng đất cho di tích	37
3.2. Thực trạng xâm phạm lấn chiếm di tích	39
4. Về công tác bảo tồn, phát huy giá trị di tích	41
4.1. Thực trạng công tác bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích	41
4.2. Thực trạng sử dụng di tích	43
V. ĐÁNH GIÁ TIỀM NĂNG KẾT NỐI VÀ DỰ BÁO NGUY CƠ TÁC ĐỘNG TỚI HỆ THỐNG DI TÍCH LỊCH SỬ VĂN HÓA VÀ DANH LAM THẮNG CẢNH TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỦA TỈNH	45
1. Vị trí, vai trò của hệ thống di tích và danh lam thắng cảnh đối với phát triển du lịch	45
2. Đánh giá nguy cơ tác động đến hệ thống di tích và danh lam thắng cảnh đối với phát triển du lịch	47
2.1. Tình trạng kỹ thuật của hệ thống di tích và danh lam thắng cảnh ảnh hưởng đến phát triển du lịch	47
2.2. Tình trạng khai thác hệ thống di tích và danh lam thắng cảnh phục vụ du lịch	49
2.3. Các nguy cơ tác động đến hệ thống các di tích và danh lam thắng cảnh do khai thác hoạt động du lịch	50
3. Cơ chế tổ chức, quản lý các hoạt động khai thác du lịch tại hệ thống di tích và danh lam thắng cảnh	52
3.1. Cơ chế chính sách về bảo tồn bảo tồn và phát huy giá trị di tích gắn kết với du lịch	52
3.2. Tổ chức, quản lý các hoạt động khai thác du lịch tại hệ thống di tích và danh lam thắng cảnh	53
3.3. Nguy cơ tác động đến di tích do công tác tổ chức, quản lý các hoạt động khai thác du lịch (gần trùng nhau)	56
4. Thực trạng các mô hình kết nối hệ thống di tích và danh lam thắng cảnh với phát triển du lịch	57
4.1. Khai thác du lịch tại các điểm di tích	58
4.2. Khai thác du lịch các cụm điểm di tích	58
Phần thứ hai	
QUAN ĐIỂM, MỤC TIÊU, NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP BẢO TỒN, TÔN TẠO, PHÁT HUY GIÁ TRỊ HỆ THỐNG DI TÍCH LỊCH SỬ VĂN HÓA VÀ DANH LAM THẮNG CẢNH TỈNH LẠNG SƠN	60
I. QUAN ĐIỂM, NGUYÊN TẮC	60
1. Quan điểm	60
2. Nguyên tắc	60
II. MỤC TIÊU	62
1. Mục tiêu tổng quát	62
2. Mục tiêu cụ thể	62
2.1. Giai đoạn 2021 - 2025	62

2.2. Giai đoạn 2026 - 2030	63
III. NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP TRONG CÔNG TÁC BẢO TỒN, TU BỔ DI TÍCH LỊCH SỬ VĂN HÓA VÀ DANH LAM THẮNG CẢNH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH	63
1. Nhiệm vụ cơ bản	63
2. Giải pháp cơ bản	65
3. Nhiệm vụ, giải pháp mang tính chuyên ngành cụ thể đối với từng loại hình di tích	75

Phần thứ ba

NHU CẦU, CƠ CẤU NGUỒN KINH PHÍ, PHÂN KỲ ĐẦU TƯ VÀ TỔ CHỨC THỰC HIỆN 95

I. NHU CẦU, CƠ CẤU NGUỒN KINH PHÍ, PHÂN KỲ ĐẦU TƯ	95
1. Nhu cầu kinh phí	95
2. Cơ cấu nguồn kinh phí và phân kỳ đầu tư	95
2.1. Cơ cấu kinh phí	95
2.2. Phân kỳ đầu tư	96
II. TỔ CHỨC THỰC HIỆN	96
1. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch	96
2. Sở Kế hoạch và Đầu tư	97
3. Sở Tài chính	97
4. Sở Xây dựng	97
5. Sở Tài nguyên và Môi trường	97
6. Sở Khoa học và Công nghệ	98
7. Sở Nội vụ	98
8. Sở Ngoại vụ	98
9. Sở Giáo dục và Đào tạo	98
10. Sở Thông tin và Truyền Thông	99
11. Bộ chỉ huy quân sự tỉnh, Bộ chỉ huy Bộ đội biên phòng tỉnh	99
12. Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh, Báo Lạng Sơn	99
13. Đề nghị Mặt trận Tổ quốc	99
14. Các sở, ngành, đoàn thể khác của tỉnh; các hội, liên hiệp hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp của tỉnh	99
15. UBND các huyện, thành phố	99

KẾT LUẬN 101

PHỤ LỤC 103

DANH MỤC HÌNH

- Hình 1: Biểu đồ về sự phân bố các di tích trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Hình 2: Biểu đồ về các loại hình di tích trên địa bàn tỉnh Lạng sơn ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Hình 3: Biểu đồ về loại di tích chia theo chức năng **Error! Bookmark not defined.**
- Hình 4: Biểu đồ tình trạng xếp hạng di tích trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Hình 5: Biểu đồ về tình trạng kỹ thuật của các di tích trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn 17
- Hình 6: Biểu đồ về tình trạng bảo tồn yếu tố gốc của các loại hình di tích trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn ..... **Error! Bookmark not defined.**
- Hình 7: Sơ đồ về mối quan hệ giữa các đối tượng liên quan đến di tích..... **Error! Bookmark not defined.**
- Hình 8: Biện pháp thay cốt cấu kiện ..... **Error! Bookmark not defined.**

DANH MỤC BẢNG

- Bảng 1:* Tổng hợp vị trí ngôi đình trong tổng thể 28
- Bảng 2:* Tổng hợp vị trí ngôi chùa trong tổng thể 29
- Bảng 3:* Tổng hợp vị trí ngôi đền/miếu/nghe trong tổng thể 29
- Bảng 4:* Thống kê các dạng mặt bằng đình 30
- Bảng 5:* Thống kê các dạng mặt bằng chùa 31
- Bảng 6:* Thống kê các dạng mặt bằng đền/miếu/nghe **Error! Bookmark not defined.**
- Bảng 7:* Thực trạng đầu tư tu bổ, tôn tạo di tích giai đoạn 2016-2020 43
- Bảng 8:* Một số đặc điểm giá trị, hoạt động khai thác du lịch của danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn 49
- Bảng 9:* Khách du lịch đến Lạng Sơn giai đoạn 2015-2020 51
- Bảng 10:* Bảng nhu cầu kinh phí thực hiện quy hoạch, khoanh vùng và tu bổ, tôn tạo di tích 97
- Bảng 11:* Bảng phân bổ kinh phí theo từng giai đoạn 98